

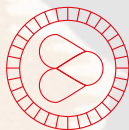

Præsten

PRÆSTEFØRENINGENS BLAD » 116. ÅRGANG

» 9. JANUAR 2026

» #1-2

FORMANDENS NYTÅRSHILSEN

OK26, ny lovgivning
og præstemanglen

SIDE 2

DEBAT

Den rette ængstelse

SIDE 5

ANMELDELSE

Marilynne Robinsons Genesis

SIDE 10

Årets store nyhed

Vi glæder os over at kunne præsentere

151 SALMER

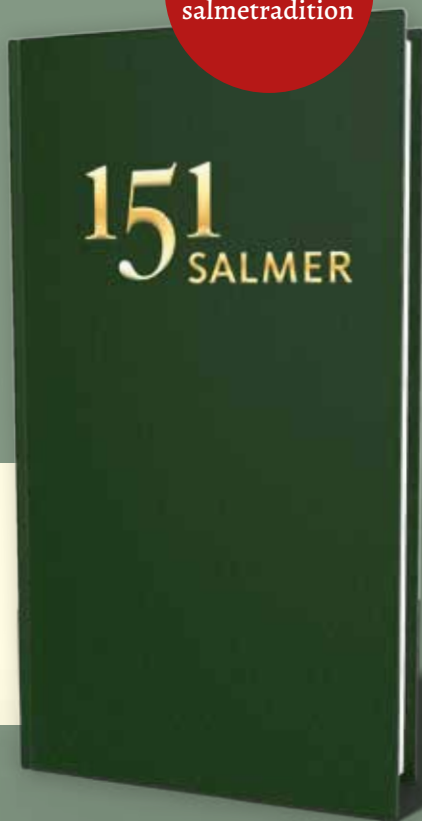
– Et salmebogstillæg

151 Salmer er en markant fornyelse og styrkelse af den vigtige danske salmetradition og udkommer pinsedag, d. 24. maj 2026.

Det er 151 nyskrevne salmer fra de sidste ca. 20 år, som er samlet i udgivelsen. Salmerne er nøje udvalgt af en kompetent redaktionsgruppe. Ved at samle de bedste nye salmer i én udgivelse er håbet at give inspiration til og forny livskraften i den salmesang, der klinger i kirker over hele landet.

Redaktion: Morten Skovsted (formand), Kirsten Nielsen, Elof Westergaard, Martin Lysholm Hornstrup, Anne Odgård Eyermann, Ole Bjerglund Thomsen, Mads Djernes, Hanne Jul Jakobsen, Ingrid Ank og Jakob Lorentzen.

Et nyt kapitel
i den danske
salmetradition

SCAN KODEN,
OG LÆS
MERE OM
UDGIVELSEN.

eksistensen

FORMANDENS NYTÅRSHILSEN

Trusselsvurderingerne
ligger i tiden

Af Pernille Vigsø Bagge

SIDE 2

AKTUELT

Nu også noder og becifringer
til salmerne i Den Danske
Salmebog 2003

SIDE 4

DEBAT

Den rette ængstelse

Af Elmo Due

SIDE 5

Tidsånd, teologi og den
sejllivede dobbelte udgang

Af Uffe Kronborg

SIDE 6

PRÆDIKENVEJLEDNING

Sidste søndag efter
helligtrekonger

Af Anni L. Albæk

SIDE 8

TEOLOGI

Marilynne Robinson

Fra Begyndelsen

(Tage Kristian Kristensen)

SIDE 10

RUBRIKKER

Fra sekretariatet

SIDE 16

Personalia

SIDE 17

Ledige stillinger

SIDE 17

SPØRGSMÅL OG SVAR

Spørg Præsteforeningen

SIDE 16

Forsidefoto:

Jean Alexis Joseph Morin: Three
Wise Men in Jerusalem (1937)

Marilynne Robinsons bog om 1. Mosebog er vidtfavnende og med mange perspektiveringer, konstaterer Tage Kristian Kristensen

»Her på tærsklen til et nyt år er det relevant både at holde håbet oppe og at se på de reelle udfordringer og muligheder i 2026«. Præsteforeningens formand Pernille Vigsø Bagge skriver i sin nytårhilsen bl.a. om de kommende overenskomstforhandlinger, om præstefordelingen og om den nye lovgivning både på menighedsrådsområdet og i forhold til præsteansættelse (og -afskedigelser), der nu flyttes til stifterne.

To debatindlæg af Elmo Due og Uffe Kronborg behandler den standende debat om slutningen på det hele, nemlig frelsens teologi. Tage Kristian Kristensen indleder derimod året med at gå til begyndelsen i en grundig læsning af Marilynne Robinsons bog om Genesis: Den er »næsten skrevet som en bevidsthedsstrøm, hvori hun undersøger temaer som skabelse, menneskelig frihed, ondskab og Guds forhold til menneskeheden«.

Jakob Brønnum

Redaktør

Præsteforeningen

TRUSSELSVURDERINGERNE LIGGER I TIDEN

Af Præsteforeningens formand
Pernille Vigsø Bagge

Det er tilsyneladende tiden for trusselsvurderinger, og det er latterligt at påstå, at man kan undslippe tidsånden. Jeg har for eksempel udsat mig selv for en tur ind i Spejdersport for at købe et LifeStraw til min mand i julegave.

Og her på tærsklen til et nyt år er det derfor relevant både at holde håbet oppe og at se på de reelle udfordringer og muligheder i 2026.

En nyvalgt hovedbestyrelse tager hul på en ny fireårig valgperiode. Vi konstituerer os den 12. januar, og det ser ud til, med to nyvalgte og

syv genvalgte HB-medlemmer, at vi fortsætter kursen: Vi søger indflydelse på kirkepolitiske beslutninger, vi deltager i væsentlige debatter om folkekirkens fremtid, og vi sætter en fagpolitisk dagsorden med fokus på løn, arbejdsmiljø, uddannelse, bolig og bæredygtige embeder.

OK26-forhandlingerne er i gang, og der er

» Præstefordeling bliver et meget stort tema, som vi også tager op på et møde med biskopperne i de første dage af det nye år

kamp til stregen, for at akademikere i staten ikke skal vige tilbage for andre faggrupper i en uretfærdig skævdeling af lønmidlerne.

»Præstemanglen er ikke afblæst, fordi der nu er 40-50 §1A-præster i præsteembeder på landsplan. Opgaven med rekruttering og fastholdelse er en arbejdsgiveropgave». (Foto: Kirkeministeriet)

Der forhandles kriseberedskab i folkekirken, hvor Præsteforeningens fokus er, at der selvfølgelig skal være klarhed over opgaven med personregistrering og ansvaret for forkyndelsen, men at vi også skal vogte os for, at det pludselig er landets præster, der står med ansvaret for et helt lokalsamfunds kriseberedskab. Der er også grænser for, hvad folkekirken kan og skal bruges til.

Et meget stort tema

Præstefordeling bliver et meget stort tema, som vi også tager op på et møde med biskopperne i de første dage af det nye år. Og i det hele taget er strukturændringer i folkekirken, foranlediget af hastige demografiske forskydninger, ikke længere noget, vi venter på, men noget vi står midt i.

Præstemanglen er ikke afblæst, fordi der nu er 40-50 SIA-præster i præsteembeder på landsplan. Opgaven med rekruttering og fastholdelse er en arbejdsgiveropgave. Vi har bidraget konstruktivt og aktivt gennem »Bliv præst«-projektet og fortsætter arbejdet med at rekruttere studerende som medlemmer af Præsteforeningen. Ligesom vi fortsætter arbejdet for god brobygning og teologistudiet som hovedvej. Men præstemanglen kommer til at gøre ondt, også i de kommende år. Både på folkekirken som helhed og på de kollegaer, der må løbe hurtigere. Vi lader ikke arbejdsgiver slippe for det ansvar, det er, at sikre gode embeder i hele landet. Med tilstrækkeligt mange kollegaer.

Ny lovgivning

Ny lovgivning, både menighedsrådslov og den lovgivning, der flytter ansættelse og afskedigelse til stifterne, skal for alvor implementeres i 2026. Vi følger det nøje og holder fast i, at de elementer i begge lovgivningskomplekser, der vedrører vores medlemmer, skal udfoldes på en ordentlig måde.

Folkekirkeordningen er igen for alvor til debat. Skal vi lade stiftsråd have større indflydelse? Skal vi demokratisere Fællesfonden, så folkekirken selv bestemmer mere over egne midler? Skal der indføres løbende trepart, så det ikke er smalle udvalg, men i stedet bredt funderede interesser, der høres om folkekirkens forhold forud for ny lovgivning? Der er grøde i den debat, og jo mere politikerne på

»Og så håber jeg ved Gud ikke, at nogen får brug for sådan et LifeStraw«

Christiansborg både over- og understyrer folkekirken, vil debatten helt sikkert fortsætte!

Der er heldigvis ikke lavet en egentlig truselvurdering på folkekirken, og det er heller ikke nødvendigt. Folkekirken er slidstærk, robust, allestedsnærværende og relevant. Ikke mindst takket være dygtige og arbejdsomme præster, provster og biskopper. Men de trusler, der alligevel måtte være, skal tilgås i fællesskab og ikke med hurtige snuptagsløsninger.

» Folkekirken er slidstærk, robust, allestedsnærværende og relevant. Ikke mindst takket være dygtige og arbejdsomme præster, provster og biskopper

Til slut skal der hermed lyde en stor TAK for året, der gik - til alle medlemmer, til dygtige og engagerede tillidsvalgte, til et arbejdsomt og professionelt sekretariat og til gode samarbejdspartnere. Vi gik mange skridt, også i 2025, men vi gik dem sammen, og det lønner sig.

Mit ønske for 2026 skal være, at vi kan tale lige så meget om åndfuld aflastning, som vi på det seneste har talt om åndelig oprustning.

Og så håber jeg ved Gud ikke, at nogen får brug for sådan et LifeStraw ...

GODT NYTÅR! ❧

NU OGSÅ NODER OG BECIFRINGER TIL SALMERNE I DEN DANSKE SALMEBOG 2003

Salmer.dk rummer både de klassiske salmer fra Den Danske Salmebog og den store produktion af nyere salmer fra de seneste fem årtier. Mens de sidstnævnte på salmer.dk hele tiden har været ledsaget af noder med både klaversats og becifret melodilinje, så har vi indtil nu henvist til Koralbogen, når det kom til salmerne i DDS.

Men det ændrer sig nu.

Vi er nemlig i fuld gang med udgive nye noder til melodierne fra Koralbogen med både fuld klaver-/orgelsats og becifringer, så de både er tro imod forlægget og samtidig gør det muligt at understøtte salmesangen smukt og flydende ud fra becifrede melodilinjier. Dette tiltag til også være til gavn for andre ansatte i kirkerne, f.eks. kirke- og kulturmedarbejdere, korledere m.v.

Mere anvendelig for kirkesangere

At der findes en isoleret melodilinje vil desuden gøre noden mere anvendelig for kirkesangere og diverse musikalske solister på en række instrumenter.

Vi har d.d. lagt de første 85 noder op i tilknytning til de respektive salmer på salmer.dk. I løbet af de næste par måneder bliver de resterende noder lagt op.

Der blev for et stykke tid siden (v/ Mads Djernes og undertegnede) lavet en undersøgelse af, hvilke salmer i Den Danske Salmebog, der er mest benyttet blandt præsterne, og vi er - med afsæt i den liste - begyndt med noder til de mest benyttede salmer.

Det var i første omgang meningen at nøjes dermed (de 100-150 mest brugt salmer), men vi har besluttet at lægge op til alle salmerne i DDS. Undtaget herfra vil være et mindre antal noder, hvor vi ikke kan skaffe rettigheder eller har at gøre med melodier, der ikke eller stort set ikke bliver brugt.

Alle salmer, gamle som nye

Alle salmer på salmer.dk - både de gode gamle og de gode nye - vises nu med både tekst, noder og lyd, foruden kommentarer, bibelreferencer m.m.

Projektet er gennemført med bistand fra vores store musikgruppe på salmer.dk, bestående af erfarne organister, salmekomponister og professionelle musikfolk. Noderne og satserne er udarbejdet af Birthe Skou, emerita ved Musikvidenskab på Københavns Universitet, som om sine tanker og valg bag det store becifringsarbejde har skrevet en klumme, der kan findes på forsiden af salmer.dk.

Projektet er gennemført med støtte fra stiftsrådene i Haderslev, København, Ribe, Roskilde, Viborg, Aalborg og Aarhus, som hermed bringes en stor tak!

Morten Skovsted, Ansvarlig for salmer.dk

Spørgsmål til projektet kan rettes til Morten Skovsted på mail@salmer.dk eller tlf. 42 72 78 76. ☎

DEN RETTE ÆNGSTELSE

Af **Elmo Due**

Tidligere Pastoralseminariet
i København

Det er mærkeligt at læse om frelse og fortabelse i bladet nr. 47, uden at et hovedværk om emnet bliver nævnt. I »Begrebet Angst« oversætter Kierkegaard nemlig dette tema til en nærværende virkelighed, så det ikke ender i metafysiske spekulationer. De bibelske fortællinger om himmel og helvede bliver forstået som billedlige udtryk for den angst, som er vores grundvilkår. Det er med andre ord fortællinger, som føder det spørgsmål i os, som var den underliggende forudsætning for det gamle firfoldige princip for bibeltolkning, det såkaldte »Qvadriga«, nemlig: »Hvorledes bliver jeg selv, min kirke, min tidsalder delagtig i den hellige virkelighed?« (Nielsen 1998, 56). Med dette spørgsmål bliver tvivlsomme spekulationer eller utroværdig omgang med det bibelske billedsprog hos Kierkegaard afløst af en nærværende indsigt i troens bevægelse igennem ængstelsen.

Den eksistentielle angst

Det drejer sig kort sagt ikke om at holde mandtal i evigheden, hvad enten man taler om frelse og fortabelse og Guds dom, eller man taler om alles frelse og Guds kærlighed. Det, sagen gælder, er den rette ængstelse, som det hedder hos Kierkegaard, og som er et underliggende tema i hele hans forfatterskab. Den eksistentielle angst viser os nemlig, hvad det vil sige at være menneske og dermed også menneske overfor Gud. Det er nemlig gennem ængstelsen, at troen fødes som en overvindelse af netop den samme ængstelse.

Det er derfor, Kierkegaard i det sidste kapitel af hovedværket nævner Grimms eventyr

»Det, sagen gælder, er den rette ængstelse, som det hedder hos Kierkegaard«, skriver Elmo Due og tilbageviser idéen om »mandtal i evigheden« (Digital illustration: Red)

om en ungersvend, der gik ud på eventyr for at lære at ængstes; for Kierkegaard fortsætter: »Vi vil lade hiin Eventyrer gå sin Gang uden at bekymre os om, hvorvidt han på sin Vej fandt det Forfærdelige. Derimod vil jeg sige, at dette er et Eventyr, som ethvert Menneske har at bestå, at lære at ængstes, for at han ikke enten skal fortæbes ved aldrig at have været angst, eller ved at synke i Angsten; hvo der derfor lærte at ængstes retteligen, han har lært det Højeste«.

Arne Grøn (1996) *Begrebet angst hos Kierkegaard*, Gyldendal.

Kierkegaard, Søren (1844) *Begrebet Angst*, III udg. 1966 bd. 6, Gyldendal.

Nielsen, Erik A. (1998) *Solens fødsel*, Anis. ❧

TIDSÅND, TEOLOGI OG DEN SEJLVEDE DOBBELTE UDGANG

Af **Uffe Kronborg**,
sognepræst i Ansgars Kirke,
Aalborg

At læse vores eget fagblad fører ofte til undring. I udgangspunktet er det jo positivt at undre sig, for det ansporer til nysgerrighed og en sund efterprøvelse af egne standpunkter. Andre gange bliver undringen så stor, at den kalder på modsigelse. En sådan undring fik jeg, da jeg læste artiklen af Lars Paludan i Præsten 2025/47.

» Kunne der ikke tænkes andre grunde til, at læren om den dobbelte udgang er så sejlivet?

Her fremlægges en påstand om, at »fortabelsesteologien« (fri os i øvrigt fra denne nedsættende varedeklaration, som ingen teolog ved sine fulde fem kan identificere sig med) er et moderne kætteri, som tilskrives senjødedom, farisæerne på Jesu tid, Kierkegaards subjektivism og modernitetens individualistiske menneskeopfattelse, som på tragisk vis indoptages både i pietistisk vækkelse og i den senere udgave af Tidehverv – og tilsammen resulterer alt dette i den bedrøvelige konstatering: *»Fortabelsesteologien er en del af det folkekirkelige landskab, og den er sejlivet. Men den er et moderne kætteri skabt af tidsånden, og et kætteri bliver ikke mindre kættersk af at blive gentaget«.*

Kunne der ikke tænkes andre grunde til, at læren om den dobbelte udgang er så sejl-

ivet? Må jeg forsigtig henlede opmærksomheden på »Guds ord, således som det findes i de profetiske og apostoliske skrifter og i vor danske evangelisk-lutherske folkekirkes symboliske bøger« (citater fra Præsteløftet). Jeg undrer mig over, hvordan vi i den teologiske samtale er endt der, hvor ordenes indhold ikke bare gradbøjes og relativiseres, men omdefinieres til at betyde det modsatte af de samme ords etymologi og semantik. For hvordan er det muligt at kalde læren om fortabelse et moderne kætteri skabt af tidsånden? Det er, som om den filosofiske Humpty Dumpty-teori om mening efterhånden har indtaget dogmatikken. I eventyret om Alice og Humpty Dumpty udfolder følgende samtale sig således: »Når jeg bruger et ord« sagde Humpty Dumpty i en hånlig tone, »betyder det lige præcis det, som jeg vælger, at det skal betyde – hverken mere eller mindre«. »Spørgsmålet er«, sagde Alice, »om du *kan* få ord til at betyde så mange forskellige ting«. »Spørgsmålet er«, sagde Humpty Dumpty: »Hvem skal være herre? – det er alt« (The Complete Works of Lewis Carroll; New York, Random House, s. 214).

Ordene fra Folkekirkens fem bekendelsesskrifter turde være kendt af enhver læser af dette blad. Men prøv alligevel at forsage Humpty Dumpty og vurder, om »fortabelsesteologien« kan være et af tidsånden moderne skabt kætteri, når vi læser og bekender følgende:

Den Apostolske Trosbekendelse – 3. årh.

»Vi tror på Jesus Kristus, vor Herre – ... som er opfaret til himmels, siddende ved Gud Faders, den almægtiges højre hånd, hvorfra han skal komme at dømme levende og døde«.

Falsk varedeklaration mener Uffe Kronborg i en gendrivelse af Lars Paludans kritik af fortabelsesteologien i Præsten 2025/47 (Digital illustration: Red)

Den Nikænske Trobekendelse - 4. årh.

»Vi tror på én Herre, Jesus Kristus, Guds enbårne Søn - ... som sidder ved Faderens højre hånd og skal komme igen i herlighed for at dømme levende og døde, og der skal ikke være ende på hans rige«.

Den Athanasianske Trobekendelse - 6. årh.

»Enhver som vil blive salig, må fremfor alle ting holde fast på den fælles kristne tro. ... Når Jesus kommer, skal alle mennesker stå op igen med deres legemer og gøre regnskab for deres gerninger. Og de som har gjort godt, skal gå ind til det evige liv, men de som har gjort ondt, til den evige ild«.

Den Augsburgske bekendelse - Confessio Augustana, 1530

(Art. 17 - Kristi genkomst til dommen).

»Ligeledes lærer de, at Kristus skal åbenbare sig ved verdens ende for at holde dom, og han skal opvække alle døde, give de fromme og ud-

valgte et evigt liv og evindelige glæder, men fordømme de ugudelige mennesker og djævlene til at pine uden ende«.

Luthers lille katekismus - 1529

Her er ikke en samlet lære om Jesu genkomst og dom, men Guds hellighed og menneskets behov for evangeliet fremhæves. Om nadveren hedder det således: »Der, hvor syndernes forladelse er, dér er også liv og salighed«.

Well, bekendelsernes ord skal selvfølgelig også analyseres, tolkes og læses historisk og kontekstuel. Men medmindre vi vil fornægte vores egen gudbilledlighed og dermed sprogets evne til at kommunikere, så må vi lade ordene i »de profetiske og apostoliske skrifter og i vor danske evangelisk-lutherske folkekirkes symbolske bøger« sige det, som de siger.

Spørgsmålet er vel snarere, som Humpty Dumpty formulerer det: »Hvem skal være herre? - det er alt«. ❧

Sidste søndag efter helligtrekonger

Es. 2,2-5 / Kol. 1,25d-28 / Joh. 12,23-33 /
HvedekornetSognepræst
Anni L. Albæk,
Møllevang Sogn

» Man er kun til stede i dette plagede NU, og dermed er man ikke rigtig til stede i livet

SALMER

- 131 Blåt vælded lys frem / 15: Op, al den ting (I)
308 Helligånd, vor sorg du slukke (SL)
580 Jesus, dødens overvinder (FP)
898 Mit menneskeliv har været (EP)
872 Vi synger for dig (Nadver)
59 Jesus os til trøst og gavn / 607: Jesus
Krist, du overvandt! (U)

Vi slutter epifanitiden med en søndag, der peger frem mod påsken. Selve evangelieteksten, der finder sted i Jerusalem med Langfredag nært forestående, bugner med perspektiver, man som prædikant kan udfolde. Her er valgt nogle få.

1. Hvedekornet

Den nye naturforståelse

Vi lever i en ny tid, hvor naturen ikke blot er en ressource, men også noget, vi bør passe på. Vi har næsten nået det stadium, hvor vi ser os selv – mennesker – som

parasitter, og hvor synet på naturen er blevet så romantiseret, at man nemt kan glemme, at man ikke bør klappe en løve eller kramme en haj. Der er blevet pustet nyt liv i en gammel dualistisk forståelse af verden, der dog er blevet vendt om. Før i tiden så man verden som falden, hvilket betød, at mennesker skulle frelses fra den; men nu er mennesker de(t) onde, som verden skal beskyttes mod. Og spørgsmålet runger mange steder: fortjener mennesket overhovedet at eksistere? Svaret fra prædikestolen er selvfølgelig et rungende ja; men vi har brug for hjælp. Som altid.

Dette nye syn på naturen kan påvirke korn-metaforen fra dagens evangelium. Lad os forfølge det spor, velvidende at Jesus taler om sig selv ift. kornet.

Kendte betydningspotentialer

Kornet som metafor er relativt nemt at udfolde i en prædiken. Et korn, der skal i den kolde og mørke jord, før det kan spire. Det sprænger sin skal, og ud kommer spiren som noget blødt, elastisk og ganske andet end kornets hårdhed. Og da bliver kornet, der ellers ikke lignede noget stort, til en vild plante. Kornet rummer altså muligheder og potentialer, man ikke kan se med det blotte øje.

På sammen måde med Jesu korsdød – det var ikke til at se eller fatte, at han skulle dø den kolde og mørke død for at kunne træde ud af graven som dødens overmand. Kornet er altså forandring, nyt liv og vækst, ligesom Jesu død og opstandelse viste os at være det selvsamme.

Kornet er også en metafor for *kærligheden*, som i sit væsen giver afkald på sit eget – her i form af kornets hårde skal, der bliver gennembrudt, så kornet kan spire. Kærligheden går altid ud af sit eget, for hvis ikke det skete, ville kærligheden ikke længere være sig selv. Det kan vi mennesker ikke altid præstere, men Gud gør det altid.

Fornyede betydningspotentialer – en forsigtig refleksion

Vi lever i en verden, der er truet økologisk og politisk, hvilket får mange til at længes efter trykthed og det nære i livet. Vi ser den længsel udfoldet hos de mange, der forsøger at blive selvforsynende. Det skaber en følelse af agenthed i eget liv at kunne høste grøntsager. Det er en bevægelse i samfundet – et lille oprør, som peger på en nutid, man forsøger at få i kontrol; og en fremtid, hvor håbet er absolut balance i en indre og ydre ligevægt.

Men problemet er, at høsten kan slå fejl, og ræven kan tage vores høns. Naturen er i sig selv ikke et fænomen, der alene er til for at tilfredsstille menneskets følelsesmæssige behov. Vi husker ansigtets sved fra 1. Mos. Vi mennesker har brug for at blive kaldt ind i en virkelighed, hvor ikke alle korn spirer, og hvor vi også møder magtesløsheden ift. afkastet af vores arbejde. Men i stedet for magtesløshed, bør vi tale om overgivelse. Kornet kan da tolkes som en metafor for *overgivelsen* til det, vi ikke har kontrol over. Når vi slipper vores ønske om at ville styre livet og tilværelsen, giver det kornet mulighed for at spire. Det kan ikke spire i hånden på os. Vi må overgive os til Gud og stole på, at selvom det kan synes som et fald mod den hårde jord, så

griber Gud os i den bløde muldjord. Måske det er at bøje metaforen vel rigeligt at gå denne vej. Det lader jeg være op til jer.

2. At elske sit liv og miste det – at hade sit liv og bevare det

Evangeliet vinder sjældent en popularitetskonkurrence, eftersom de fleste mennesker lever for at elske deres liv. Men selv det kan blive et åg, som tynger. Hele tiden er der en jagt efter øjeblikke, som perler på en snor. Wilfred Engemann skriver i en af sine prædikener følgende om figuren Don Giovanni fra Mozarts opera af sammen navn: *»For det første er der dette påfaldende tempo i hans liv. Han er hele tiden i gang med at organisere den næste event, han nu har lyst til. Alligevel kan han ikke virkelig nyde det, når det kommer til stykket ( ) rækken af oplevelser bringer egentlig ikke noget nyt med – den må bare ikke afbrydes«.* (»Frihed og kristen skrivekunst«, AROS Forlag 2011, s. 49). Det er en præcis beskrivelse af en rodløs hedonistisk længsel. En længsel efter lykke og et dopaminrush, men ikke udtryk for noget blivende eller udviklende. Det er et tidsligt NU, der overtager mennesket, så hverken fortid eller fremtid eksisterer. Man er kun til stede i dette plagede NU, og dermed er man ikke rigtig til stede i livet.

» Det er en bevægelse i samfundet – et lille oprør, som peger på en nutid, man forsøger at få i kontrol

At hade sit liv er ikke at hade sig selv, men nok nærmere at tage afstand fra det, der binder en til jagten på en bestemt måde at leve på. Jagten på oplevelser eller events – jagten på øjeblikke. Man kan som prædikant tale om, hvad efterfølgelse så er, når og hvis man slipper jagten på øjeblikke. Det ville være en spændende og opbyggelig prædiken. ☸

Marilynne Robinson går til kilderne

Anmeldt af

Tage Kristian Kristensen,
Sædden Kirke

Fra Begyndelsen
At læse Første Mosebog

Marilynne Robinson
Det Danske Bibelselskab,
2025, 283 sider

»Hvorfor skriver Robinson endnu en bog om den bog, der nok er blandt de mest omtalte og beskrevne i verdenslitteraturen og kunsten? Kan der siges noget nyt om den? Ja, det kan der.«
Tage Kristian Kristensen har læst Marilynne Robinsons Genesisbog

Forfatteren og fortællingens form

Den amerikanske forfatter Marilynne Robinson, der er kendt for sin gennembrudsroman *Gilead* og derigennem også for sit engagement i teologiske emner, gør i sin nyeste bog, *Fra Begyndelsen* – at læse Første Mosebog, ikke et forsøg på at skrive en akademisk udformet kommentar om Bibelens berømte begyndelse.

Bogen er således ikke disponeret i kapitler, inddelinger og underinddelinger, som man ville forvente af en klassisk kommentar. *Fra Begyndelsen* er snarere en

teologisk velfunderet, samlet fortolkning af Første Mosebog. For Robinson, der er erklæret kristen og somme tider også optræder som lægprædikant, er det troen, der vinkler blikket på Bibelen.

Det er en personlig, litterær og mere essayistisk meditation over Bibelens første bog. En meditation, der næsten er skrevet som en bevidsthedsstrøm, hvori hun undersøger temaer som skabelse, menneskelig frihed, ondskab og Guds forhold til menneskeheden. *Fra Begyndelsen* er også kendetegnet ved, at der stort set ikke findes henvisninger til andre tænkere eller fortolkere end Robinson selv.

Det vil ikke være overraskende for kendere af Robinsons forfatterskab, at hun skriver i denne essayistiske stil, og det er også en styrke ved bogen, selvom nogle vil mene, at det snarere er en svaghed, fordi det er vanskeligere at navigere rundt i bogens tematikker.

Det er frem for alt en styrke ved *Fra Begyndelsen*, at Robinson præsenterer sine læsere for sit eget opbyggelige blik på og indblik i Bibelens første bog og på det heri indeholdte formildende Guds- og menneskesyn. Ingen andre steder i litteraturen findes ideen om menneskets gudbilledlighed og uerstattelighed, og sammenlignet med babyloniske tekster og tankegange sætter 1. Mosebog mennesket i centrum for Guds gode vilje og kærlighed, skriver Robinson. Denne tan-

kegang ligger fra begyndelse til slutning som vandmærket i Robinsons tolkning af 1. Mosebog.

Det bibelske blik

Der er mange forskellige syn på og sprog for virkeligheden, og disse udelukker ikke nødvendigvis hinanden; men man må vælge, hvilket blik man anlægger på undersøgelsens genstand. Man kan jo også anlægge mange forskellige skriftsyn og metoder på teksterne i Det Gamle Testamente. 1. Mosebog kan f.eks. læses ud fra historisk-kritiske metoder, den kan læses biblicistisk, men den kan også læses opbyggeligt som en prædiken om altings begyndelse eller som en poetisk beretning skrevet af troende og for troende, og det er dét Marilynne Robinson gør. Hun forstår det sådan, at hebræernes lærde og langvarige drøftelser af de fortællinger, der udgør det gammeltestamentlige tekstkorpus, efterhånden nåede så tæt på sandheden, som det er mennesker muligt, samt at deres drøftelser og erkendelser har materialiseret sig i Det Gamle Testaments beretninger.

Robinson er i sit bibelske blik ikke præget af det, hun med filosofen Paul Ricæurs begreb kalder »mistænksomhedens hermeneutik«, der har til formål at opspore tekstuelle modsigelser og indikationer på ideologisk egennytte, hvilket ifølge Robinson ville ske på bekostning af teksternes teologiske sigte.

1. Mosebog er ifølge Robinson lige dele mesterværk og menneskeværk, og hun argumenterer for, at teksterne i sig selv er teologiske, at de over tid har reflekteret over sig selv i samklang med historiens gang, samt at teksterne som teologisk tænkte værker ikke blot kan være genstand for teologisk refleksion. Bibelens tekster udgør ifølge Robinson en teodicé – et forsvar for Guds retfærdighed og godhed overfor den menneskelige virkelighed, som Bibelen tager udgangspunkt i, og det er denne realisme, der adskiller 1. Mosebog fra samtidige og tidligere mytiske fortællinger, som den dog sine steder er inspireret af.

Videnskab og tro

For dem, der opfatter det som reduktivt at læse skabelsesberetningen som »en poetisk prædiken«, er det måske en formildende omstændighed, at den videnskabelige modfortælling til den ligefremme læsning af skabelsesberetningen, nemlig The Big Bang, også kom fra en af kirkens og kristendommens mænd. Den opsigtsvækkende ide om The Big Bang-teorien dukkede nemlig første gang op i 1931 i en videnskabelig artikel af belgieren Georges Lemaître, der var professor i teoretisk fysik, matematiker og katolsk præst. Teorien, der i dag er accepteret af næsten alle astronomer, var en radikal afvigelse fra videnskabelig ortodoksi i 1930'erne og blev faktisk af både Einstein og andre anklaget for at indeholde »for meget skabergud«. Lemaître arbejdede dog ikke selv med, og advarede også imod, en sammenblanding af den teoretiske fysik med metafysiske spekulationer, hvilket Robinson også selv erklærer sig enig i.

» En meditation, der næsten er skrevet som en bevidsthedsstrøm, hvori hun undersøger temaer som skabelse, menneskelig frihed, ondskab og Guds forhold til menneskeheden

Religion, skriver hun, er ældgamme, og videnskaben, forstået som en kontrovers med religionen, er forældet. Darwinistisk forankret evolutionsteori er i sin afvisning og kritik af religionen stivnet i en rationalistisk opfattelse, der ikke har blik for livets kompleksitet, og den strenge kausalitet, hvormed man forsøger at forklare alting, fortrænger enhver gådefuldhed ved det værende.

Tro opfattes af mange som værende tæt på godtroenhed, og derfor har man væbnet sig med det, Robinson kalder »selvbeskyttelsens hermeneutik«, med hvilken man i afvisningen af en metafysisk tilværelses-tolkning garderer sig mod at fremstå naiv. Men konsekvensen af dette er, at vores opfattelse af verden er blevet mindre finmasket, og vores filosofiske og teologiske »

begrebsapparat er tilsvarende blevet fattigere. Tankens spændvidde er indskrænket betragteligt, skriver Robinson, og tænkere som Hegel og Kant ville ikke finde fugls føde i nutidens tankevokabular, der er uden teologisk *take off* i metafysisk forstand. Disse tanker om forholdet mellem religion, videnskab og tro har Robinson taget op i sin bog *Absence of Mind* mod de postmoderne ateisters korstog mod religion.

Gud, mennesket og det ondes problem

Robinson læser 1. Mosebog med en humanistisk og eksistentiel tilgang. Hun udforsker karakterer som Abraham, Jakob og Josef, deres moralske kampe og menneskelige fejl som spejlinger af almene menneskelige og eksistentielle spørgsmål. Mennesket rummer den højeste himmel og den dybeste afgrund, siger man, og Bibelens mennesker er ikke halvguder, men uperfekte og syndige, somme tider decideret onde og grusomme, og denne realisme i synet på menneskers natur er i sammenligning med samtidige tekster også et særkende for historierne i 1. Mosebog.

Robinson betragter Bibelen som en meditation over det ondes problem, og det er hendes tese, at Bibelen forsøger at forene den menneskelige lidelse med Guds godhed og forsyn.

» Darwinistisk forankret evolutions-teori er i sin afvisning og kritik af religionen stivnet i en rationalistisk opfattelse, der ikke har blik for livets kompleksitet

Begrundelsen for sammenhængen mellem en god, almægtig Gud og forekomsten af lidelse og ondskab i verden finder hun i sin forståelse af Bibelen som et selvstændigt teologisk værk, der sætter mennesket i centrum for Guds aldrig svigtende vilje til solidarisk samhørighed med sin skabning.

Gud fastholder igen og igen sin loyalitet mod og kærlighed til mennesket på trods af dets fejl og forsyndelser, og således forbliver Gud en modsigelse af den

menneskelige hang til hævn. Det godes virkeliggørelse er Guds hensigt, og Bibelen er en sammenhængende historie om denne intention.

Robinsons læsning af 1. Mosebog viser Guds soteriologiske sigte fra den første skabelsesdag, hvor hans ånd svævede over vandene, til påskemorgen, hvor han opvakte Jesus af gravens mørke ved sin livgivende ånd (jf. Rom. 1,4 & 8,2.11). Menneskets historie strækker sig fra »den første Adam«, der sammen med Eva bragte synden ind i verden, til »den sidste Adam«, Jesus, der Langfredag betalte syndens saldo på Golgatahøjen.

Noa og historien om vandfloden er den nye skabelsesberetning, og Noa selv er den nye Adam, fra hvem den retfærdige slægt skal udgå, og med hvem Gud indgår en pagt. Gud giver Noa de såkaldt »noatiske bud«, herunder også *ius talionis* (øje for øje og tand for tand), som Gud ofte ikke selv håndhæver, f.eks. overfor brodermorderen Kain. Gud er ofte tilbageholdende overfor menneskers overtrædelser og viser sig nådig, hvor vi ikke ville være det.

Det Nye Testamente er skjult i Det Gamle Testamente, og Det Gamle Testamente er åbenbaret i Det Nye Testamente, som det ganske traditionelt teologisk forstås. Robinson taler dog ikke om den i Det Gamle Testamente iboende messianske forjættelse – faktisk er der kun ganske få referencer til Det Nye Testamente; men hun fremhæver de gammeltestamentlige historier og deres personer som aktører i forsynets fortælling frem til den endelige destination, som de bibelske personer ikke ænses, ligesom de i al deres alt for menneskelige almindelighed ikke er klar over den rolle, de spiller i forsynets styring af historiens gang.

Dette gælder såvel Adam og Eva, Noa, Abraham, Isak, Jakob og Esau, Josef som Judas, Pontius Pilatus og Kajfas for blot at nævne nogle få i det bibelske persongalleri. Slutningen er allerede i begyndelsen, og Guds vedholdenhed og tålmodighed med sit folk i de gammeltestamentlige beretninger har Golgatahøjen og påskens pagt som sin sigtelinje.

»Robinson [undersøger] slægtskabet med andre kulturers myter, særligt de babyloniske myter *Enuma Elish* og *Gilgamesh*-eposet, som vandflodsberetningen er sammensat af«

1. Mosebog og de babyloniske myter

I *Fra Begyndelsen* undersøger Robinson slægtskabet med andre kulturers myter, særligt de babyloniske myter *Enuma Elish* og *Gilgamesh*-eposet, som vandflodsberetningen er sammensat af, og hun fremhæver, hvordan 1. Mosebog er fortællingen om en god Gud, der skaber en god verden til glæde for mennesker, hvis eksistens Han vil opretholde.

Det godes intention er med andre ord indlejret i skabelsen fra begyndelsen, og mennesket eksisterer, fordi Gud har en god hensigt med det. Robinson, der er calvinist, minder i sine tanker om Guds skabelse om den schweiziske reformerte teolog Karl Barth, der i tredje bind af sin *Kirkelige Dogmatik* taler om, at Gud skaber verden for at muliggøre pagten med mennesket. Skabelsen er pagtens ydre grund, og pagten er skabelsens indre grund. Gud vil verden, fordi Han vil fællesskabet med sine skabninger.

Guderne Marduk og Tiamat i de babyloniske myter giver os et helt andet indtryk af det guddommelige end Gud i Genesis. *Enuma Elish*-myten er voldelig, og der er rigeligt

med sult, drab og hævn, ligesom mennesket er til for at ofre til guderne og stille deres sult. De babyloniske guder er også lige glade med mennesker og deres sorger. I Det Gamle Testamente bor Gud hos menneskene, han kerer sig om dem og er iblandt dem, men i de babyloniske myter har guderne deres eget sted, adskilt fra mennesker. I Det Gamle Testamente er mennesket centrum for Guds opmærksomhed i en grad, så Robinson skriver, at Gud indgår et »kammer-

» Tro opfattes af mange som værende tæt på godtroenhed, og derfor har man væbnet sig med det, Robinson kalder »selvbeskyttelsens hermeneutik«

ratskab« med Abraham. Robinson fremhæver også, at Gud i 1. Mosebog ikke kræver menneskeofre, som det skildres i fortællingen om Abraham og Isak, hvilket antyder en udvikling væk fra datidens karthaginensiske barneofringsritualer frem mod en mere etisk forståelse af en guddommelig, der ikke fordrer det urimelige og uhyrlige af sine skabninger. »

Da Gud fortæller Abraham det usandsynlige, at han skal blive så talrig som himlens stjerner, er det både en tilkendegivelse af himlens pragt og menneskets pragt, og det er en fortælling, der ikke har sin lige i litteraturen, siger Robinson. *»Hvad er da et menneske, at du husker på det, et menneskebarn, at du tager dig af det? Du har gjort det kun lidt ringere end Gud, med herlighed og ære har du kronet det«,* som der står i Salme 8 i Salmernes Bog.

» Gud fastholder igen og igen sin loyalitet mod og kærlighed til mennesket på trods af dets fejl og forsyndelser og således forbliver Gud en modsigelse af den menneskelige hang til hævn

Vi kan takke Bibelen for, at der findes en tanke om, at mennesket og livet er så helligt og ophøjet, at vi er Guds ledsagere og skabt i Guds billede med en fri vilje til at gøre godt og ondt, hvilket også gør os tilregnelige og dermed strafskyldige, så begrebet retfærdighed af samme årsag har en stor betydning i 1. Mosebog.

Vi har det strålende og kraftfulde lys fra selve skabelsen i os, men kan beklageligvis ikke mere finde det i os selv, skriver Robinson.

Babelsberetningen

Gud er i 1. Mosebog bevægelig og foranderlig. Han har følelser for sin skabning, og det er hans trofasthed, der tillader os at være så fejlbarlige, som vi er. Vandflodsberetningen beretter om, at jordens samlede befolkning udgår fra Noas sønner Sem, Kam og Jafet, og 1. Mosebog vil betone menneskeheden som én samlet familie; men trods de almindelige menneskers ophøjethed og hellighed er det ifølge Bibelen fantastiske menneske også et væsen, der skal tøjles af Gud, fordi det umulige er muligt for det.

Det er dét, beretningen om Babelstårnet handler om, når Gud forvirrer menneskenes sprog. Babel betyder »Guds port« på babylonisk, men på hebraisk betyder ordet »vrøvl« eller »forvirring«.

Tænk, skriver Robinson, hvis Gud havde forvirret sprogene på de deltagende forskere i *Manhattanprojektet*, hvor både

»Tænk, skriver Robinson, hvis Gud havde forvirret sprogene på Bohr, Einstein og Oppenheimer [mens de] var involveret i udviklingen af atombomben?«

Bohr, Einstein og Oppenheimer var involveret i udviklingen af atombomben?

Menneskets dygtighed og tekniske snilde er en trussel mod verden, og derfor må denne destruktive evne tøjles og begrænses. Citatet: »*I am become Death the Destroyer of Worlds*« / »Nu er jeg blevet til Døden, verdenernes ødelægger« er netop forbundet med Oppenheimer. Det er en parafrase af en linje fra *Bhagavad Gita*, et hinduistisk skrift, som Oppenheimer huskede på efter at have været vidne til en atomprøvesprængning den 16. juli 1945. Citatet fremhæver menneskets frygtindgydende færdigheder og den dybe og ødelæggende indvirkning af atombomben på verden.

»Skriftens mægtige kabel«

1. Mosebog er definitionen på det hele, og den afstikker retningen for resten af Guds fortælling om menneskets historie.

I Herman Melvilles roman *Moby Dick* omtaler Fader Mapples prædiken Jonas' Bog som en »lille tråd i Skriftens mægtige kabel«. Dette billede er en metafor for al skrifts sammenhæng og vigtigheden af individuelle fortællinger inden for en større og stærk helhed.

Fader Mapple bruger billedet af et kabel til at beskrive hele Bibelen. Ligesom et kabel er opbygget af mange individuelle tråde, er Bibelen sammensat af talrige historier og tekster, der alle er vævet sammen til en samlet helhed, og ifølge Robinson er den røde tråd i Bibelen fra begyndelsen til slutningen Guds vilje til samhørighed med mennesket. Troen på, at Guds trofasthed manifesterer sig i faldne menneskers verden, er dét, der bærer bogen. Tiden flettes sammen som tråde i et vældigt kabel med beretningerne om Adam og Eva, Noa og patriarkerne Abraham, Isak og Jakobs familiehistorier for at klargøre, hvad der fra begyndelsen er den røde tråd i teksternes tematik. 1. Mosebog indrammes af to fortællinger om nåde. Først Guds tilgivelse af Kain, og til sidst Josefs tilgivelse af sine brødre. Det er ikke fortællinger om benådnings, men om nåden, der er Guds inderste væsen.

Kritikere af Robinson mener, at hendes tolkning af Gud er for mild, og at der er for meget sentimental »soft ice salvation« i hendes syn på ham. De savner den frygtindgydende og straffende dommerguds dominans, og *han* findes skam også, omend med et teologisk tvist, men Robinson har dækning for sine læsninger, og enhver kan jo frit efterprøve det ved at læse 1. Mosebog med *hendes* bibelske blik.

Hvorfor skriver Robinson endnu en bog om den bog, der nok er blandt de mest omtalte og beskrevne i verdenslitteraturen og kunsten? Kan der siges noget nyt om den? Ja, det kan der, og det har både Marilynne Robinson og også Jordan Peterson vist (i hans seneste bog *We Who Wrestle With God*).

Men det er ikke det eneste formål med at bringe Bibelen til torvs på ny, for Bibelens betydning kræver mere end nogensinde at gentages, fordi vi har glemt det religiøse sprog og instinkt. Vores forestillinger er i den sekulariserede verden blevet fattigere, og en af grundene til, at Marilynne Robinson er helt og holdent hængiven til religion, er, at hun ikke kan udholde småligheden ved den sækulariserede verden og det dermed følgende menneskesyn: »*I can't bear the smallness of the secularized world ... I am talking about making available to people, so they can acquire and school themselves in the language and the beautiful conceptual architecture of Christianity*«.

» Det godes intention er med andre ord indlejret i skabelsen fra begyndelsen, og mennesket eksisterer, fordi Gud har en god hensigt med det

Det er Robinsons vigtige ærinde, hendes budskab til os, og hun siger selv, at grunden til den positive modtagelse af hendes nye bog antageligt er, at dens tematikker taler ind i et vacuum af vragede værdier og mistet mening i den moderne verden.

Mennesket og livet tales op i 1. Mosebog og skildres som betydningsfuldt, helligt og ønsket af Gud, hvilket er det modsatte af det ateistisk-materialistiske syn på »

livet som simple kulstofforbindelser og mennesker som tilfældige tilblivelser i et uendeligt og formålsløst univers.

Det sidste er et menneskesyn, der inviterer til den intethed og nihilisme, der i mangt og meget præger nutiden, og som kalder på modsigelse og en tilbagevenden til det, der var sandheden om os fra begyndelsen. Marilynne Robinsons nye bog er et vigtigt bidrag til, at bevidstheden om Bibelens og den vestlige civilisations kulturelle, litterære og religiøse byggesten gøres tilgængelige for en bredere offentlighed, samt at flere kan stifte bekendtskab med kristendommens smukke arkitektur af tanker og tro. ☹

TELEFONOPKALD PÅ FRIDAG

Jeg har fri om mandagen, men bedemanden forventer, at jeg tager telefonen også, når jeg har fri. Skal jeg det?

Nej. Du er ikke forpligtet på at tage telefonen, når du har fri. Du er heller ikke forpligtet på at tage telefonen om aftenen og natten.

Det er op til dig, om du alligevel vil tage den, men du er ikke forpligtet. De beskyttelsesregler følger blandt andet af Arbejdstidsdirektivet, som også gælder for præster, f.eks. 11-timersreglen, 48-timersreglen, krav på ugentligt fridøgn mv.

Med venlig hilsen Sekretariatet

Rubrikken erstatter ikke konkret juridisk rådgivning. Har du spørgsmål, anbefaler vi, at du kontakter sekretariatet. Alle spørgsmål og svar fra Præsteforeningens Blad er samlet på hjemmesiden.

 Præsteforeningen

SEKRETARIAT

ÆNDRING AF KONTINGENTOPKRÆVNING

Ordningen med kvartalsvis opkrævning af kontingent ændres.

Fra 1. april 2026 vil kontingentet, når man er i job igen blive opkrævet månedligt forud.

Ændringen til kvartalsvis opkrævning var et forsøg på at reducere de administrative omkostninger.

Vi har dog erfaret, at en del medlemmer ikke har fundet den løsning hensigtsmæssig.

Derfor vender vi tilbage til den månedlige opkrævning.

Kontingentet bliver 1. april 2026 pristalsreguleret.

REGISTER 2025

Registeret til årgang 2025 kan nu ses på hjemmesiden.

PERSONALIA

DØDSFALD

Knud Olaf Berggreen

provst, tidl. sp. Besser og Tunø. Født den 14. december 1926, død den 8. december 2025.

Anders Ring

pastor emer., tidl. Skælskør. Født den 4. april 1932, død den 7. december 2025.

Ulla Vester Therkildsen

pastor emer., tidl. Købelev-Vindeby. Født den 19. september 1947, død den 15. december 2025.

UDNÆVNELSER

Anders Winther

er ansat som sp. (kbf) i Føns-Ørsløv-Udby-Husby Pastorat i Fyens Stift fra den 1. januar 2026.

Troels Kousgaard Mikkelsen

er ansat som sp. (kbk) i Aastrup Pastorat i Lolland-Falsters Stift fra den 1. januar 2026.

Louise Amalie Joensen

sp (kbk) Undløse-Søndersted er ansat som sp. (oa) 50% i Butterup-Tuse Pastorat i Rosilde Stift fra den 1. januar 2026.

Freja Cæcilie Petri Bondgaard

er ansat som sp. (oa) i Store Magleby Pastorat i Københavns Stift fra den 1. februar 2026.

Olga Grygorieva Kohen

er ansat som sp. (oa) i Vor Frelsers Pastorat i Københavns Stift fra den 15. december 2025.

Marlene Sigh

er ansat som knst. sp. i Galtrup-Øster Jølby-Erslev-Solbjerg Pastorat i Aalborg Stift i perioden fra den 1. januar 2026 til og med den 31. januar 2027.

PERSONALENYT**30 års jubilæum i Præsteforeningen**

Kommunikationschef Signe Ettrup Larsen har den 15. januar 2026 30 års jubilæum.

LEDIGE STILLINGER

Det fulde opslag på disse stillinger, kan ses på Jobportalen på www.praesteforening.dk

Sognepræst (oa) i Rind-Kollund-Arnborg-Fasterholt Pastorat

Stillingen som sognepræst (OA) i Rind-Kollund-Arnborg-Fasterholt Pastorat, Herning Søndre Provsti i Viborg Stift er ledig til besættelse den 1. april 2026.

På Præsteforeningens jobportal, www.praesteforening.dk, kan du læse hele stillingsopslaget.

Udløber den 26. januar 2026.

Konstitueret sognepræst i Løjt-Genner Pastorat

En stilling som knst. sp. i Løjt-Genner Pastorat, Aabenraa Provsti i Haderslev Stift skal besættes midlertidig ved konstitution.

På Præsteforeningens jobportal, www.praesteforening.dk, kan du læse hele stillingsopslaget.

Udløber den 26. januar 2026.

Sognepræst (kbk) Nordlangeland Pastorat

Egeløkke Gods, Grundtvigs første arbejdsplads

Stillingen som sognepræst (kbk) i Nordlangeland Pastorat, Langeland-Ærø Provsti, i Fyens Stift er ledig til besættelse den 1. april 2026.

Stillingen er omfattet af Bekendtgørelse af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. (LBK nr. 864 af 25/6/2013). Stillingen er lønindplaceret i løngruppe 1 i aftale om aflønning af tjenestemandsansatte præster i folkekirken. Der vil til lønnen kunne ydes et rådighedstillæg med et afrundet beløb på kr. 43.000 årligt (grundbeløb pr. 31. marts 2012).

På Præsteforeningens jobportal, www.praesteforening.dk, kan du se meget mere og læse hele stillingsopslaget samt embedsbeskrivelsen fra menighedsrådet.

Udløber den 26. januar 2026.

LEDIGE STILLINGER

Det fulde opslag på disse stillinger, kan ses på Jobportalen på www.praesteforening.dk

Sognepræst i Faaborg-Diernæs-Lyø-Avernakø Pastorat

Stillingen som sognepræst i Faaborg-Diernæs-Lyø-Avernakø Pastorat, Faaborg Provsti, i Fyens Stift er ledig til besættelse den 1. april 2026.

Stillingen er omfattet af Bekendtgørelse af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. (LBK nr. 864 af 25/6/2013). Stillingen er lønindplaceret i løngruppe 1 i aftale om aflønning af tjenestemandsansatte præster i folkekirken. Der vil til lønnen kunne ydes et rådighedstillæg med et afrundet beløb på kr. 43.000 årligt (grundbeløb pr. 31. marts 2012).

På Præsteforeningens jobportal, www.praesteforening.dk, kan du se meget mere og læse hele stillingsopslaget samt embedsbeskrivelsen fra menighedsrådet.

Udløber den 26. januar 2026.

Sognepræst i Bogense-Grindløse-Klinte-Nørre Sandager Pastorat

Stillingen som sognepræst i Bogense-Grindløse-Klinte-Nørre Sandager Pastorat, Bogense Provsti, i Fyens Stift er ledig til besættelse den 1. april 2026.

Stillingen er omfattet af Bekendtgørelse af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. (LBK nr. 864 af 25/6/2013). Stillingen er lønindplaceret i løngruppe 1 i aftale om aflønning af tjenestemandsansatte præster i folkekirken. Der vil til lønnen kunne ydes et rådighedstillæg med et afrundet beløb på kr. 43.000 årligt (grundbeløb pr. 31. marts 2012).

På Præsteforeningens jobportal, www.praesteforening.dk, kan du se meget mere og læse hele stillingsopslaget samt embedsbeskrivelsen fra menighedsrådet.

Udløber den 26. januar 2026.

Sognepræst i Norddjurs Vestre Pastorat

Stillingen som tjenestemandsansat sognepræst i Norddjurs Vestre Pastorat, Norddjurs Provsti i Aarhus Stift er ledig til besættelse den 1. marts eller snarest derefter.

Stillingen er en fuldtidsstilling.

Som ny sognepræst får du et introduktionsforløb, hvor du får en mentor, der guider dig igennem i den første tid i embedet og sætter dig nærmere ind i de forskellige arbejdsopgaver, der er for en præst.

På Præsteforeningens jobportal, www.praesteforening.dk, kan du se meget mere og læse hele stillingsopslaget samt embedsbeskrivelsen fra menighedsrådet.

Udløber den 26. januar 2026.

LEDIGE STILLINGER

Det fulde opslag på disse stillinger, kan ses på Jobportalen på www.praesteforening.dk

Sognepræst (kbf) i Thyholm Pastorat

Stillingen som tjenestemandsansat sognepræst (kbf) i Thyholm Pastorat, Struer Provsti i Viborg Stift er ledig til besættelse den 1. marts 2026.

Stillingen er en fuldtidsstilling.

Som ny sognepræst får du et introduktionsforløb, hvor du får en mentor, der guider dig igennem i den første tid i embedet og sætter dig nærmere ind i de forskellige arbejdsopgaver, der er for en præst.

På Præsteforeningens jobportal, www.praesteforening.dk, kan du se meget mere og læse hele stillingsopslaget samt embedsbeskrivelsen fra menighedsrådet.

Udløber den 26. januar 2026.

Sognepræst i Skive Pastorat

GENOSLAG

Stillingen som tjenestemandsansat sognepræst i Skive Pastorat, Skive Provsti i Viborg Stift er ledig til besættelse den 1. marts 2026 eller snarest derefter.

Stillingen er en fuldtidsstilling.

Som ny sognepræst får du et introduktionsforløb, hvor du får en mentor, der guider dig igennem i den første tid i embedet og sætter dig nærmere ind i de forskellige arbejdsopgaver, der er for en præst.

På Præsteforeningens jobportal, www.praesteforening.dk, kan du se meget mere og læse hele stillingsopslaget samt embedsbeskrivelsen fra menighedsrådet.

Udløber den 26. januar 2026.

Sognepræst (oa) i Christians Pastorat

Stillingen som overenskomstansat sognepræst i Christians Pastorat, Kongens Lyngby Provsti i Helsingør Stift er ledig til besættelse.

Stillingens beskæftigelsesgrad er fastsat til 100% af fuldtidsbeskæftigelse, hvoraf 50% af stillingens beskæftigelsesgrad er finansieret af lokale midler.

Som ny sognepræst får du et introduktionsforløb, hvor du får en mentor, der guider dig igennem i den første tid i embedet og sætter dig nærmere ind i de forskellige arbejdsopgaver, der er for en præst.

På Præsteforeningens jobportal, www.praesteforening.dk, kan du se meget mere og læse hele stillingsopslaget samt embedsbeskrivelsen fra menighedsrådet.

Udløber den 26. januar 2026.

LEDIGE STILLINGER

Det fulde opslag på disse stillinger, kan ses på Jobportalen på www.praesteforening.dk

Sognepræst (oa) i Christians Pastorat

Stillingen som overenskomstansat sognepræst i Christians Pastorat, Kongens Lyngby Provsti i Helsingør Stift er ledig til besættelse.

Stillingens beskæftigelsesgrad er fastsat til 100%, som er finansieret af lokale midler.

Som ny sognepræst får du et introduktionsforløb, hvor du får en mentor, der guider dig igennem i den første tid i embedet og sætter dig nærmere ind i de forskellige arbejdsopgaver, der er for en præst.

På Præsteforeningens jobportal, www.praesteforening.dk, kan du se meget mere og læse hele stillingsopslaget samt embedsbeskrivelsen fra menighedsrådet.

Udløber den 26. januar 2026.

Sognepræst (oa) i Lillerød Pastorat

Stillingen som overenskomstansat sognepræst i Lillerød Pastorat, Hillerød Provsti i Helsingør Stift er ledig til besættelse.

Stillingens beskæftigelsesgrad er fastsat til 100% af fuldtidsbeskæftigelse, hvoraf 50% af stillingens beskæftigelsesgrad er finansieret af lokale midler.

Som ny sognepræst får du et introduktionsforløb, hvor du får en mentor, der guider dig igennem i den første tid i embedet og sætter dig nærmere ind i de forskellige arbejdsopgaver, der er for en præst.

På Præsteforeningens jobportal, www.praesteforening.dk, kan du se meget mere og læse hele stillingsopslaget samt embedsbeskrivelsen fra menighedsrådet.

Udløber den 26. januar 2026.

Sognepræst (oa) i Vor Frelser, Sønderbro og Kloster pastorater

Stillingen som sognepræst (oa) i Vor Frelser, Sønderbro og Kloster pastorater, Horsens Provsti i Aarhus Stift til »Kirken i midtbyen«, som er målrettet i forhold til de 20-40 årige, er ledig til besættelse den 1. april 2026 eller snarest derefter.

Stillingen er en fuldtidsstilling.

Stillingen er en 100% lokalfinansieret stilling, svarende til 37 timer.

På Præsteforeningens jobportal, www.praesteforening.dk, kan du se meget mere og læse hele stillingsopslaget samt embedsbeskrivelsen fra menighedsrådet.

Udløber den 26. januar 2026.

ANDRE STILLINGER

Ansættelsesvilkår og ansøgningsproceduren fremgår af opslaget.

Sømandspræst søges til Den Danske Sømandskirke i Singapore

Stilling som sømandspræst ved Den Danske Sømandskirke i Singapore er ledig til besættelse fra. 1. april 2026 – eller snarest derefter.

Præsten ansættes og udsendes af Den Danske Kirke i Udlandet. Sømandspræsten er præst for danskerne i Singapore og ansvarlig for betjeningen af de søfarende ombord på danskflagede skibe, som anløber havnen i Singapore.

Se stillingsopslaget og find alle informationer om stillingen samt kontaktoplysninger på vores hjemmeside www.dendanskekirke.dk under ledige stillinger eller scan vedlagte QR-kode.

Ansøgningsfrist: fredag den 30. januar 2026 kl. 12.00.

Sømandspræst søges til Den Danske Sømandskirke i Hong Kong

Den Danske Kirke i Udlandet søger en sømandspræst for en 2-årig projektstilling ved Den Danske Sømandskirke i Hong Kong fra den 1. april 2025 eller snarest derefter. Mulighed for forlængelse.

Præsten ansættes og udsendes af Den Danske Kirke i Udlandet. Udover opgaverne i Hong Kong vil stillingen i fremtiden også inkludere præstelig betjening af danskere i Nordøstasien. Præsten vil i samarbejde med Den Danske Kirke i Udlandet stå for udviklingen af dette arbejde efter nærmere aftale.

Se stillingsopslaget og find alle informationer om stillingen samt kontaktoplysninger på vores hjemmeside www.dendanskekirke.dk under ledige stillinger eller scan vedlagte QR-kode.

Ansøgningsfrist: fredag den 30. januar 2026 kl. 12.00.

Præstekraver

Vaskes og pibes og Poignetter vaskes.

Anni Kant

Kronhjorten 129, 7500 Holstebro
E-mail: repair@annikant.dk
Mobil 2087 9525

Præstekraver

Vaskes og pibes. Poignetter vaskes.

Helle Carlsen

Nyrupvej 69, 4180 Sorø
Tlf. 57 84 51 74, mobil 22 59 51 74
Mail: hcarlsen@hcarlsen.dk

Præstekraver m.m.

Jeg vasker, stryger og piber hvad til præstedragten hører - hurtigt og omhyggeligt.

Merete Christiansen

Høegsvej 32 i, Hammershøj, 8830 Tjele
Tlf. 30 29 90 54 eller meretethimes@webspeed.dk

Vidste du, at »Præsten« er tilgængelig fredag morgen på foreningens hjemmeside?

Vil du være med til at støtte den grønne dagsorden og spare på papiret, så skriv til ddp@praesteforening.dk og afmeld den fysiske levering af bladet.

I stedet kan du læse »Præsten« på din tablet, hvor og hvornår du vil.

Du vil modtage en mail hver fredag med link til bladet.

KOLOFON

Den danske Præsteforening, Rosenvængets Alle 16, 2100 København Ø. Tlf. 35 26 05 55. Tlf. tid 10.00-15.00. Mail: ddp@praesteforening.dk Formand: Sognepræst Pernille Vigsø Bagge, John Steinsbecks Allé 188, 1. th., 9220 Aalborg Øst. Tlf. 23 35 20 44. Ansvarsh. red.: Pastor Jakob Brønnum, Rosenvængets Alle 16, 2100 København Ø. Tlf. 53 60 84 96 • Artikler, debatindlæg og arrangementsmeddelelser (uge til uge) e-mailes som vedhæftet fil i wordkompatibelt format til redaktøren: red@praesteforening.dk • Deadline: Fredag 2 uger før udgivelsen • NB: Anmelderbøger sendes til Præsteforeningens Blad, Strandbygaard, Trykkerivej 2, 6900 Skjern • Annonceindrykning: Direkte til Den danske Præsteforening • Du skal selv kontakte Præsteforeningen, når du flytter - vi får ikke besked fra postvæsenet eller folkeregisteret • Hjemmeside: www.praesteforening.dk • Tryk: Strandbygaard, 6900 Skjern. ISSN 2596-822X • Kontrolleret oplag: 2.956 eksemplarer i perioden 2. halvår 2024 - 1. halvår 2025. www.praesteforening.dk